

[Indenrigsministeren.]

Vedkommende, som da forelaa, og jeg tvivler derfor ikke om, at det ærede Medlem Hr. P. Munch har Ret, naar han anslaaer Dagetallet til at være ikke uvæsentlig større.

Men disse ca. 300 000 Arbejdsdage — hvis man nu holder sig til det Tal, som bygger direkte paa Ministeriets Oplysninger — betyder jo, hvis man tænker sig en 3-Dages Arbejdsuge for de arbejdsløse, i Virkeligheden kun ca. 100 000 Arbejdsuger, hvilket vil sige, 10 Arbejdsuger i denne Vinter for ca. 10 000 af de arbejdsløse. Dette viser, at man gennem disse Arbejder ikke har været i Stand til at løse den Opgave at skaffe Beskæftigelse til alle de ledige og heller ikke at skaffe Beskæftigelse til et Tal af ledige, som tilnærmevis naaer op til det Tal, som man hævder er uden Understøttelse. Men det er dog, synes det mig, et Udtryk for en overordentlig prisværdig Bestræbelse fra Kommunernes Side, og det er en Bestræbelse, som vel yderligere vilde have givet sig Udtryk, hvis Værdien af det Arbejde, som paa den Maade bliver udført, stod i et gunstigere Forhold til selve den Pris, hvori Arbejdet kommer til at staa den vedkommende Kommune.

Det er jo nemlig et meget ugunstigt Forhold, der stedse viser sig at være til Stede mellem det, Arbejdet har kostet, og den Værdi, det virkelig har. Indsigtsfulde Kommunalnænder fra de forskellige Partier, hos hvem jeg har søgt Oplysning om dette Spørgsmaal, har overfor mig nogenlunde paa samme Maade bedømt dette Spørgsmaal, idet de har hævdet, at Værdien af et Arbejde, udført af arbejdsløse, i Almindelighed kun andrager 50 pCt. af den Pris, dette Arbejde, naar det er færdigt, staaer Kommunen i. Men dette Tal, som Resultat af omfattende Anstrengelser, viser jo, at den Opgave at skaffe Arbejde til dem, der i Tider som disse ikke er Brug for indenfor det private Erhvervsliv, formaar det offentlige ikke at løse.

Der udførtes i Perioden fra 1920 til 1924 aarligt offentlige Arbejder til et Beløb, som laa op imod 5—6 Gange det Beløb, som normalt i tidligere Tider aarligt var anvendt til offentlige Arbejder. Og Kommunerne, ja de udførte gennem hele denne Periode offentlige Arbejder i meget stort

Omfang; der blev til disse Arbejder, udført ved kommunalt Initiativ med det Formaal at bringe arbejdsløse Beskæftigelse, af Staten ydet et Rentetilskud, som varierede, efterhaanden som man Gang paa Gang fornyede den Lovgivning, som var Basis derfor, men som jeg vil gaa ud fra man i Gennemsnit kan sætte til 3 pCt. af de Beløb, som Kommunerne udgav til Udførelse af saadanne Arbejder. I Finansaaret 1923—24 fandtes der paa Indenrigsministeriets overordentlige Budget et Rentetilskud paa 12 Mill. Kr. i Anledning af disse Arbejders Udførelse.

Det vil sige, at Kommunerne i Aarene fra 1919 til 1922—23, da hele dette System bragtes til Afslutning, har udført Arbejder med det Formaal at aflaste Arbejdsløsheden til et samlet Beløb af mindst 400 Mill. Kr., og det vil igen sige, at gennem disse Aar udgav det danske Samfund et Beløb, som ligger tæt op imod $\frac{3}{4}$ Milliard Kroner til Igangsættelse af offentlige Arbejder, uden at man væsentligt mærkede Virkningen deraf, i hvert Tilfælde uden at det paa nogen Maade muliggjorde Overvindelse af Arbejdsløsheden, uden at det overflødiggjorde Understøttelser. Tværtimod, gennem hele denne Periode krævedes der jo Understøttelser til kolossale Beløb, hvad jeg om lidt ogsaa skal gøre Rede for.

Men jeg siger ganske aabent til det høje Ting og til ærede Medlemmer, som mener, at der paa Arbejdsløshedsomraadet bør føres en anden Politik end den, Regeringen fører, at tilsvarende Ofre, som den Gang bragtes, er det danske Samfund under de nuværende Tilstande fuldkommen ude af Stand til at bære.

Ja, siger man nu — jeg har hørt det fra forskellige Sider —, men naar det ikke er blevet til mere end disse 300 000—400 000 Arbejdsdage ved kommunalt Initiativ, saa ligger det jo i, at Kommunerne ikke har faaet noget Tilsagn om Støtte fra Staten til disse Arbejders Igangsættelse; havde Kommunerne bare faaet saadanne Tilsagn, vilde væsentlig mere være blevet sat i Gang.

Derom vil jeg gerne sige, at i Arbejdsløshedsloven gives der Kommunerne Ret til Støtte, naar de udfører Arbejder, som er Nødhjælpsarbejder i Lovens Forstand. Men jeg erkender, at der rundt omkring i mange Kommuner efter den Redegørelse,